

Reactie op vragen in de Beleidsnota

Hieronder treft u onze reactie op de door u gestelde vragen.

1. In hoeverre denkt u dat het verlagen van de maximale kredietvergoeding bijdraagt aan het beoogde doel om consumenten te beschermen tegen hoge kredietvergoedingen?

Wij denken niet dat het verlagen van de maximale kredietvergoeding bijdraagt tot het beschermen van kwetsbare consumenten en in hun belang is. Wij verwachten dat juist het tegendeel het geval is. In aanvulling op onze algemene opmerkingen, lichten wij deze stelling graag nader toe:

- De traditionele banken hebben het segment van aflopende kredieten onder de € 5.000,00 verlaten en bieden op dit moment alleen nog grote (doorlopende) kredieten (zoals roodstand). Omdat deze wijze van financieren over het algemeen geen aflossingsverplichting kent is deze vorm van kredietverlening uiteindelijk voor de consument duurder, dan een aflopend krediet waarbij de consument gehouden is binnen maximaal 60 maanden tot volledige aflossing over te gaan.
- Als kleine kredieten niet meer worden aangeboden, omdat deze voor veel partijen verlieslatend zijn, dan wordt het voor veel consumenten onmogelijk om van een dergelijke faciliteit gebruik te maken om bijvoorbeeld een wasmachine te kunnen vervangen.
- Consumenten zullen dan gebruik maken van (nog) niet-gereguleerde alternatieven (zoals lease, huur of achteraf betaalmethodes) of buitenlandse kredietaanbieders die niet gebonden zijn aan de Nederlandse maximale kredietvergoeding. In verband hiermee wijzen wij ook op buitenlandse aanbieders van flitskrediet – de Minister goed bekend – die niet alleen hoge rentes hanteren, maar wiens verdienmodel veelal (vooral) bestaat uit bijkomende kosten om voor het krediet in aanmerking te komen en hoge boetes bij niet tijdige betaling. De zichtbare schuldenproblematiek zal dan weliswaar afnemen maar de feitelijke schuldenproblematiek zal dan wel snel toenemen.
- Zoals het SEO ook terecht constateert zijn lease, huur of achteraf betaalmethodes de twee voornaamste alternatieven voor (online) goederenkrediet (zoals wij aanbieden). Het SEO constateert dat huren in de praktijk aanzienlijk duurder is dan kopen. Ook de AFM wijst er op dat lease duurder is dan kopen of financieren door middel van een goederenkrediet. Het SEO benoemt ook dat bij achteraf betaalmethodes de kosten vooral afhankelijk zijn of de consument tijdig betaalt. Bij niet tijdige betaling kunnen die kosten snel oplopen.
- Wij vinden het belangrijk dat ook de groep consumenten die behoefte hebben aan een klein krediet, bij een professionele – en gereguleerde – kredietverstrekker terecht kan en dat zij geholpen worden met de kennis en kunde die zij van een professionele partij mogen verwachten.
- Een verlaging van 14% naar 10% heeft bij kleine leningen nauwelijks invloed op het te betalen maandbedrag. Zoals reeds benoemd: bij een krediet van € 1.000 met een gemiddelde looptijd van 18 maanden, bedraagt het verschil tussen 14 en 10 procent vergoeding op jaarbasis, voor de consument een verschil van slechts € 1,86 per maand.
- In het segment leningen boven de € 5.000,00 zijn de banken en de meeste kredietverstrekkers nog wel actief. Door de concurrentie treffen we in dit segment niet of nauwelijks rentepercentages aan van 10% of meer. Een renteplafond is plausibel in dit segment maar zal in de praktijk niet nodig zijn.

2. Welke positieve en negatieve effecten verwacht u dat (voor u persoonlijk of in algemeen zin) zullen optreden in geval van een structurele verlaging van de maximale kredietvergoeding?

- Een mogelijk positief effect voor SprayPay kan zijn dat er naar verwachting geen nieuwe aanbieders dit marktsegment zullen betreden en de paar die nog overgebleven zijn wellicht ook op korte termijn het veld zullen ruimen. Hoewel hierbij wel de kanttekening past dat aanbieders hun zetel zullen verplaatsen naar een andere lidstaat en van daaruit met een beroep op artikel 1:16 Wft via hun website in Nederland krediet aanbieden.
- Als door een scherper acceptatiebeleid de bestaande verstrekkers van een klein krediet kwetsbare groepen nog meer gaan uitsluiten dan ontstaat er meer ruimte voor niet gereguleerde partijen waardoor juist deze kwetsbare groepen uit het toezicht worden gehaald terwijl het toezicht juist voor deze groepen bedoeld is.
- Een structurele renteverlaging zou alleen positief kunnen werken als deze gestaffeld wordt opgebouwd, zoals in het algemene deel toegelicht. Dit doet recht aan een effectieve consumentenbescherming, houdt rekening met de gerechtvaardigde belangen van aanbieders van vooral kleinere kredieten en is proportioneel.

3. Herkent u de ontwikkelingen zoals naar voren gekomen uit monitoring van de tijdelijke verlaging van de maximale kredietvergoeding?

- Wij herkennen deels de tendensen zoals vermeld in de waarnemingen gedurende de tijdelijke verlaging, maar merken daarbij wel op dat aanbieders van kleine kredieten die nog niet gestopt zijn, hun bedrijf hebben doorgezet in het vertrouwen dat de verlaging naar 10 procent slechts een tijdelijke maatregel zou zijn. Wij verwachten wel dat met een structurele verlaging meer aanbieders van kleine kredieten zullen stoppen. Verder constateren wij dat consumenten steeds vaker hun heil zoeken bij (nog) niet gereguleerde financiële producten.
- Wij herkennen de tendens dat de consument steeds vaker aankopen

4. Hoe beschouwt u de mogelijke verlaging van de maximale kredietvergoeding in relatie tot de overige maatregelen en initiatieven die dienen om de problematische schulden terug te dringen?

- Van kredietaanbieders wordt veel gevraagd. Het eventueel invoeren van de verificatieplicht voor leningen boven de € 250,00 zal forse investeringen met zich meebrengen en daarnaast zullen ook de variabele kosten voor het fiatteren van een krediet fors stijgen. Voor aanbieders van kleine kredieten zijn dit relatief hoge kosten.
- Wij vinden dat kredietaanbieders in dit relatief kleine marktsegmentsegment, zowel op het gebied van marktafzet en inkomsten en ook nog de hogere fiatteringskosten onevenredig hard worden geraakt door voor de consument nauwelijks merkbare voordelen. In zoverre is de voorgestelde structurele verlaging niet proportioneel en niet opportuun. Dat laatste is ook in lijn met het oordeel van de Raad van State in zijn advies in het kader van de verlenging van de tijdelijke verlaging van de maximale kredietvergoeding (Stcrt. 2021, nr. 36862).
- Consumenten met problematische schulden worden met name hard geraakt door achteraf betaalmethodes, huur en of lease constructies, kortom door niet gereguleerde betaalproducten. In onze opvatting zijn er vele redenen dat consumenten financiële problemen kunnen krijgen en die (zonder de ernst te willen bagatelliseren) een veel grotere impact hebben dan de zeer beperkte invloed van een renteverlaging bij kredieten tot € 3.000.

5. Denkt u dat de inschatting van de regeldruk juist is?

- Dat de structurele verlaging van de maximale vergoeding niet zal leiden tot een hogere regeldruk voor aanbieders van krediet, is uiteraard juist. Dat is evenwel het gevolg van de eerdere 'tijdelijke' verlagingen van de maximale kredietvergoeding in verband met COVID-19. De meeste aanbieders van krediet hebben in dat verband de nodige maatregelen genomen en kosten gemaakt om de verlaging in te regelen.

6. Heeft u aanvullende aandachtspunten of opmerkingen bij deze maatregel

- In dit verband verwijzen wij naar ons algemene toelichting hierboven. In het bijzonder vragen wij nogmaals aandacht voor de mogelijkheden voor een gestaffelde kredietvergoeding met het oog op de belangen van aanbieders van vooral kleinere kredieten (proportionaliteit).

7. Afrondend

In het licht van het voorgaande spreken wij de hoop uit de Minister zal afzien van het structureel verlagen van de kredietvergoeding, zoals voorgesteld in de Beleidsnota, dan wel ons voorstel zal overnemen van een gestaffelde maximale kredietvergoeding.

Uiteraard zijn wij graag bereid om ons standpunt nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Persoonsgegevens

Hoewel een structurele verlaging van de maximale kredietvergoeding in de basis een goed idee lijkt, zitten hier meer gevolgen aan dan aanvankelijk gedacht. De gedachte dat schulden minder snel oplopen is m.i. te kort door de bocht.

Een rentepercentage (of opslag) is uit vele componenten opgebouwd. Met name bij lagere kredietbedragen is een hogere rente te rechtvaardigen omdat de kosten voor beoordeling, toetsing, verwerking, inschrijving etc. net zo hoog zijn als voor een hoger kredietbedrag. Procentueel werken deze kosten bij een lager kredietbedrag daarom veel nadrukkelijker door in de uiteindelijke prijs. Dit moet verdisconteerd worden in de rente. Indien deze categorie (kleine kredieten) niet zal kunnen worden aangeboden omdat dit verlieslatend is voor aanbieders wordt een grote groep mensen de mogelijkheid ontnomen op een verantwoorde wijze in een behoefte te voorzien. Het risico hiervan is dat een deel van deze groep naar slechtere alternatieven zal gaan zoeken en deze ook gaat vinden. De zichtbare schuldenproblematiek neemt dan af maar de kans is groot dat een veel grotere groep mensen met problematische schulden "onder de radar" blijft. Iets niet meer zien is iets anders dan dat het ook niet meer bestaat. .

Het is dan ook belangrijk dat ook mensen die behoefte hebben aan een relatief kleine lening hiervoor terecht kunnen bij een professionele kredietverstrekker of-bemiddelaar. Hier worden zij adequaat geholpen, juist met inachtneming en gebruik makend van de zorgvuldigheid en expertise die van een bonafide aanbieder verwacht mag worden. Dat is waar deze groep behoefte aan en recht op heeft. Geld lenen brengt met zich dat hiervoor rente betaald moet worden, dat is logisch en dat zal ook iedereen begrijpen maar daarmee is het nog geen slecht product. Mits verantwoord en op basis van de juiste condities verstrekt biedt dit ook vaak oplossingen. Indien er –door verlaging van de rentemogelijkheden worden ontnomen is dat dan ook geen goede ontwikkeling.

Het verstrekken van gemakkelijk en zonder advies af te sluiten kleine (goederen)kredieten moet wél nadrukkelijker gereguleerd worden. Dit geldt overigens ook voor alle vormen van Private Lease, wat voor de wet onder "huur" valt, maar dit in de praktijk absoluut niet is. In de detailhandel wordt nog vaak een lening "verkocht" door een verkoper met als enig doel een product te verkopen waarbij de lening slechts een middel is om deze verkoop te doen slagen. Van advies is dan ook geen sprake en juist dát is nodig voor een verantwoorde vorm van krediet verstrekken, niet een verlaging van de maximale rente.